

A gyáva FÉREG

Először egy álom volt. Álltam a sínek között, szétterpesztett lábakkal, a lábfejeim majdnem hozzáérték a kétoldalt futó, forró fémhez, és hallottam, hogy már jön, de nem moccantam. A szele borzolta a fák lombjait, a hangja felriasztotta az avarban bujkáló állatokat, de én akkor sem mozdultam.

A vonat meg csak jött, nagy volt és piros, máskor fekete, jött és jött, aztán mikor már elért volna, lassítani kezdett, fékezett, szikrázott, csikorgott-nyikorgott, végül megállt alig néhány centivel az orrom előtt.

Így néztük egymást meredten, amíg fel nem ébredtem.

Aznap megint belenyomták a fejem a végébe. Elvették az aprómat, megrugdostak, aztán otthagytak. Próbáltam kimosni a hajamból a vizelet és a fertőtlenítő ammóniaszagát, de nem sok sikerrel. Ültem még mindig nedvesen-nyirkosan az utolsó órán, mögöttem kuncogtak, galacsinokkal dobáltak, amiből egy szemem talált – valahogy, én sem tudom, hogyan – könnyezni kezdtem, mindenki nevetett, aztán a nevetésükből vonatfütyt lett, és kicsengettek.

Ebéd után cigiztem a kukák között. Remegtem az idegtől, én sem tudom, miért. Senki nem jött, hogy elvegye a cigimet, senki nem borította a fejemre a szemetet, csak szívtam a füstöt, és fáradtnak éreztem magam.

Egy cigaretta elszívása hat perc. Most ez az idő nyugalomban telt. Letüdőztem az utolsó, szűrőízű slukkot, elnyomtam a dekket az egyik kuka oldalán és hazaindultam.

Aludni.

Néha a vonat beszélt, néha a vezetője.

Azt kérdezték tőlem, mit keresek én itt.

Azt feleltem, bátorságot tanulok, mert egy gyáva féreg vagyok.

Ezen nevettek.

És hányszor akarod még ezt megcsinálni, kérdezték.

Amikor már nem remeg a lábam, akkor rendben leszek.

Tolassunk vissza, kérdezték.

Igen.

Fussunk neki újból.

Nem mertem ránézni, nem mertem hozzászólni, nem mertem rá gondolni, csak ültem és firkálgattam és arra gondoltam, biztosan kíváncsi, hogy miket firkálgatok, és mikor nem látom, biztosan a lapomra pillant és azt gondolja rólam, milyen érdekes és mély ember vagyok, mert furcsa dolgokat firkálgatok, és a furcsa dolgokat firkálgató emberek izgalmasak, meg könnyű beléjük szeretni, meg ők is könnyen szeretnek bele másokba, ezért csak firkálgatnom kell tovább, és minden rendben lesz.

Izzadtságcseppek gördültek le a tarkómon és a homlokomon. Csiklandoztak.

Abból indulj ki, hogy mindenki olyan, mint te, ezt mondta apám, amikor férfit akart nevelni belőlem. Mindenki úgy gondolkodik, mint te. Mindenki azt érzi, mint te. Mindenki ugyanezért süti le a tekintetét, mint te. Mindenki ugyanazt álmodja, mint te.

Mindenki én vagyok?

Nem fiam, nem erről van szó. Arról van szó, hogy nincs benned semmi különleges. Ahogy a többiekben sincs.

A falhoz nyomtak és felemeltek. Csak a lábujjaim érték a földet, azok is alig. Kicsi voltam és szerencsétlen, és vöröslött a fejem.

Kivették a zsebemből a cigimet és emlékeztettek arra, hogy az iskola területén tilos a dohányzás. Szomorúan közölték, hogy el kell venniük, mert ők tiszteletben tartják a házirendet. Vagy nem úgy gondolom, hogy a szabályokat be kell tartani?

Fuldokoltam és közben úgy gondoltam, a szabályokat igenis be kell tartani.

Ezt helyeselték. Elvették a gyújtómat is.

A földre dobtak, öklendeztem, talán hánytam is egy keveset, ők meg már el is mentek. Csak a hátukat láttam, meg a füstfelhőt körülöttük.

Mindenki én vagyok.

Ez már majdnem jó volt, mondta a vonat.

Nem volt az. Megreagemtem.

Innen nem is látszott.

Az nem számít. Az a lényeg, hogy én tudok róla.

Akkor újra?

Újra.

Izzadtam megint, és remegtem, és nem tudtam válaszolni egyetlen feltett kérdésre sem, csak álltam ott és néztem az arcokat, amik engem néztek, és ő is ott volt, és ők is ott voltak, és mindenki ott volt, aki számít, de senki nem akart rajtam segíteni.

Tanult?

Igen.

Most ugye megpróbál becsapni?

Nem, uram.

Felteszek egy mentőkérdést. A kettesért.

Rendben.

Nem tudtam a választ, és kinevettek. Ő is nevetett, és ők is nevettek, pedig könnyű kérdés volt, csak én máshol jártam, a nevetésük egy vonat zakatolása volt, még az övé is, ő is csak egy hang a zúgásból, mindenki csak egy zöreje, és elégtelen kaptam, és leültem, és valaki megdobott valamivel, de nem érdekelt, csak aludni akartam, újra, újra aludni.

Ébren vagyok. Kint a síneknél, és ébren. Nincs messze. Vele vagyok. Itt van mellettem, és beszélgetünk.

Elmondom neki, hogy álomban ezen a helyen tanulom a bátorságot.

Ő bólogat, és izgalmasnak és érdekesnek találja, érdekesebbnek, mint a firkálgatást, a legérdekesebb ember vagyok a világon, ezt gondolom ekkor.

Itt meg fogok tanulni mindent, amire szükségem lesz, és bátor leszek és boldog.

Azt mondta, ennek örül. Meg hogy talán majd egy napon összeházasodunk.

Megkínáltam cigivel, és elfogadta és köhögött tőle és hányt, de nekem így is tetszett.

Csókolóztunk, és hányásízű volt a szája, de nem zavart.

Kint vagyok a síneknél, de nincs velem senki, és nem is lesz soha, csak egyedül rugdosom a port és dobálom kövekkel a fák lombjait.

Ébren vagyok.

Sokat alszol mostanában, fiam.

Lehet.

Nem helyes. Ismertem egy embert, aki az álmaiban élte az életét. Meséltem már?

Nem.

Szóval, az álmaiban élte az életét. Személyesen mesélte nekem, még mielőtt felakasztotta magát. Álmodott magának egy gyönyörű feleséget, három gyönyörű gyermeket, egy rendes állást, egészséget, lakást, okosságot, bátorságot. Azt álmodta, ő egy jó ember, pedig soha nem volt az. Nem volt sem jobb, sem rosszabb, mint bárki más. Ő maga mesélte nekem. Este lefeküdt aludni, és felébredt a másik életében, és ott reggeli várta meg palacsinta, meg tündéri gyerekek, ő maga használta ezt a szót, tündéri, pedig nem volt egy puhány ember. Nem volt sem jó, sem pedig puhány. És sokat szexelt a feleségével, meg sokat játszott a gyerekeivel és nem ivott és nem dohányzott és nem késett a számlákkal soha. Tudod ugye, mi az a szexelés?

Tudom.

Helyes. Aztán ez az ember, aki az álmaiban élte az életét, egy reggel felkelt, eszébe jutott, hogy itt nincs semmije, mert mindene a másik oldalon van, és felakasztotta magát. Ő maga mondta nekem, pont így: „Te, haver, ma reggel felébredtem, és rájöttem, hogy nincs semmim, mert mindenem odaát van. Azt hiszem, holnap reggel fel fogom akasztani magam.” Én meg azt mondtam neki, tegye, amit jónak lát, mert nem szólhatsz bele egy másik ember életébe. Nem akadályozhatod meg, hogy azt tegyék, amit tenniük kell.

Értem, apa.

Meg akarod ölni magad?

Nem.

Jó. Az öngyilkosság a gyáva férgek tudománya.

Így már jó lesz, mondta a vonat.
Tudom.

Akkor nem találkozunk többet, ugye?

Nem hiszem. Nincs már rád szükségem.

Nekem sem rád, mondta, és áthajtott rajtam, és én csak álltam rezzenéstelenül, me-reven, még akkor is, amikor már messze járt, és a madarak elkezdtek visszaülni a fákra.

Megyek az utcán és bátor vagyok. Ritmusra lépek. Füttyörészek. Szinte már riszálom magam.

Megyek a folyosón, már nem leszegett fejjel.

Leülök mellé és rámosolygok. Zavartan maga elé pillant, le, le, le a cipőjére, mert ő még gyáva, még nem tudja, hogy én is ő vagyok, és mind ugyanazt gondoljuk.

Felelek, és minden választ tudok, és csodálkoznak, és zeng a hangom és tánc lépésekben megyek vissza az asztalomhoz, és senki nem mer elgáncsolni, mert tudja, hogy akkor visszagáncsolom, mert a magamfajta bosszúálló fajta, és a bosszúja elől nincs menekvés.

A nap végén kilépek az ajtón és rágyújtok, mint a tanárok, mint a karbantartók, nem szól rám senki, mert felesleges lenne, mert nincs hatalmuk felettem, mert senkinek nincs hatalma felettem.

És kijönnek ők is, hárman, mint mindig, és én odalépek eléjük, és azt mondom, a bűdös kurva anyátokat, azt mondom, megbasztam a bűdös kurva-kurva anyátokat, és az arcukba pöccintem az izzó csikket.

Rohanok. Rohannak utánam, mert leányáztam őket, és rájuk dobtam a csikket, és most meg akarnak ölni.

Gyors vagyok. Gyorsabb, mint ők, de nem akarom, hogy elveszítsenek. Azt akarom, jöjjenek utánam. Utánam, akár a világ végéig is. Úgy futok, hogy lássanak, de utol soha ne érjenek.

Át a keskeny utcákon.

Ki a semmibe.

Át a recsegő avaron.

El a sínekig.

Ott megállok. Terpeszben. Látom, hogy jönnek. Futnak felém. Nem vesznek körbe, csak lassítanak, ott vannak egymás mellett. A síneken.

Hallom a vonatot. Érzem a vonatot.

Ők nem. Ők nem tudják azt, amit én. Csak jönnek felém.

Azt kérdezik, elfáradtam-e a futásban. Meg hogy tudom-e, hogy gyáva féreg vagyok.

Azt felelem, már nem vagyok gyáva féreg.

Érzem a szelét a hátam mögött, tudom, mikor kell ugranom, tudom, mert álmomban megtanultam, és ugrok is, de ők nem ugranak, mert ők nem tanultak semmit, mert ők nem olyanok, mint én, még csak nem is tudják, hogy és hol élnek az életüket, nem tudnak semmit, csak futni, futni utánam.

Vörös permet. Mindent beterít a vörös permet.

A vonat elhalad, aztán fékez, én pedig sétálok mellette, hogy elébe érjek és megálljak vele szemben, és a szemébe nézzek.

Ott fogok állni addig, amíg nem jön senki, hogy feltakarítsa a permetet.

A vörös mocskot.

Csak állok majd, és mosolygok bambán, és tudok majd mindent, mindent, de elsősorban azt, hogy már nem vagyok gyáva féreg.

Már biztosan nem. ■ ■ ■

Sepsi László (1985): író, filmkritikus, a *Prizma* filmművészeti folyóirat szerkesztője. Jelenleg Budapesten él és az amerikai trashfilm történetéből doktorál az ELTE BTK-n. Írásai többek között a *Filmvilágban*, a *Magyar Narancsban*, a 2000-ben, a *Mozgó Világban*, és az *Esőben* jelentek meg. *Holt istenek kora* című regénye 2003-ban jött ki az *Eső* gondozásában.